

بسمه تعالی

دانشگاه علوم پزشکی گیلان

دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

آشنایی با رشته کارشناسی ارشد پرستاری

کودکان

رسالة محمد

مقدمه

کتابچه ای که در اختیار دارید با هدف آشنایی شما با رشته کارشناسی ارشد پرستاری کودکان تهیه شده است. لذا، ضمن خیر مقدم به شما برای پیوستن به خانواده بزرگ دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت و جامعه بزرگ پرستاری، مطالعه آن را به شما عزیزان توصیه می نمایم.

با آرزوی سلامتی و موفقیت روز افزون

دکتر معصومه ادیب

رئیس دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

فهرست مطالب

مقدمه	۵
عنوان و مقطع رشته به فارسی و انگلیسی	۵
تعریف رشته	۵
شرایط و نحوه پذیرش در دوره	۶
تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران	۶
جایگاه های شغلی دانش آموختگان	۷
فلسفه (ارزش ها و باورها)	۷
دور نما (چشم انداز)	۸
رسالت (ماموریت)	۸
پیامدهای مورد انتظار	۸
نقش های دانش آموختگان در جامعه	۹
انتظارات اخلاقی از فراگیران	۱۱
تعداد کل واحدهای درس	۱۲
شرح دوره	۱۲
دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری کودکان	۱۳
دروس اختصاصی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری کودکان	۱۴

مقدمه

کودکان به سبب آن که قادر به دفاع از حقوق اجتماعی خود نیستند، ممکن است از جنبه های مختلف مانند نیازهای مرتبط با رشد و نمو، پایش شاخص های سلامت جسم و روان، نیازهای فرهنگی اجتماعی و توجهات معنوی مورد غفلت قرار گیرند. برای پاسخگویی به این نیازها، رشته های تحصیلی گوناگونی در دنیا دایر شده است و دانش آموختگان این رشته ها در زمینه های مختلف تربیتی، حقوقی، پزشکی، مددکاری اجتماعی و نظایر آن، آموخته ها و مهارت های خود را در جهت حمایت از کودکان در اختیار خانواده ها و جامعه قرار می دهند.

رشته پرستاری کودکان، یکی از رشته های یاد شده است که در حوزه سلامت در خدمت این قشر از جامعه قرار دارد. تلاش کمیته بازنگاری این رشته بر آن بوده است که با گنجانیدن نیازهای آموزشی در برنامه، با تربیت نیروهای دانش پذیر، آگاه، خلاق، متبحر و دلسوز در جهت خودباوری و خودکفایی و اعتلای سلامت کودکان گام بردارند.

عنوان و مقطع رشته به فارسی و انگلیسی

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری کودکان

Pediatric nursing (MSc)

تعریف رشته

رشته پرستاری کودکان در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته شاخه ای از رشته پرستاری است که دانش آموختگان آن با کسب تبحر و مهارت کافی با محوریت ارائه مراقبت های جامع بالینی پرستاری و پیشگیری اولیه تا توان بخشی، در وضعیت سلامت و بیماری به کودک و به تبع آن، خانواده و جامعه، قادر خواهند بود که با به کار گیری اصول ارتباطات انسانی و اخلاق حرفه ای، نیازهای بیولوژیکی، روانشناختی، اجتماعی و فرهنگی مددجو را در عرصه خدمات پرستاری کودکان شناسایی کرده و به منظور تأمین، حفظ و ارتقای سلامت آن ها اقدامات لازم را معمول دارند.

• در این برنامه، منظور از کودک، تا استقرار بخش های نوجوانان در بیمارستان های کشور، مددجویان زیر ۱۸ سال است.

شرایط و نحوه پذیرش در دوره

- قبولی در آزمون ورودی مطابق با ضوابط و مقررات وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
- دارا بودن مدرک کارشناسی پیوسته یا ناپیوسته در رشته پرستاری، اخذ شده از داخل یا خارج از کشور (مورد تایید وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی)

مواد امتحانی و ضرایب آن

ردیف	مواد امتحانی	ضرایب
۱	پرستاری داخلی - جراحی	۲
۲	پرستاری کودکان	۴
۳	پرستاری بهداشت مادران و نوزادان	۳
۴	پرستاری بهداشت جامعه	۲
۵	پرستاری بهداشت روان	۱
۶	زبان عمومی	۲
	جمع	۱۴

- جهت کسب اطلاعات از آخرین تغییرات مدارک تحصیلی مورد پذیرش و مواد امتحانی و ضرایب آزمون ورودی هر سال تحصیلی، دفترچه آزمون کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته های علوم پزشکی مربوط به آن سال تحصیلی مراجعه شود.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در جهان و ایران

همگام با توسعه دانش و فناوری و نیاز به اعتلا خدمات در نظام سلامت و رفاه اجتماعی دوره کارشناسی ارشد رشته پرستاری کودکان در بیشتر دانشگاه های معتبر دنیا نظیر: کانادا، آمریکا، انگلستان و استرالیا دایر گردید. در ایران با حمایت وزارت علوم و آموزش عالی وقت از سال ۱۳۵۴ مجوز برنامه های آموزشی کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری که به همت پیشکسوتان این رشته خانم ها شقیقه هروآبادی و دکتر سادات سید باقر مداح در انجمن پرستاری ایران تهیه و تدوین شده بود به مراکز آموزش عالی پرستاری دانشگاه ملی سابق (دانشگاه علوم پزشکی شهید بهشتی فعلی)، مرکز پزشکی ایران سابق، انستیتو عالی پرستاری فیروزگر و انستیتوی روانپزشکی ایران اعطا و رشته پرستاری کودکان در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته در مهر ماه سال ۱۳۵۵ در مرکز پزشکی ایران سابق به پذیرش دانشجو مبادرت کرد. با پیروزی انقلاب اسلامی و بازنگری برنامه های کارشناسی ارشد پرستاری، دو برنامه آموزشی تحت عناوین آموزش پرستاری با پنج گرایش (داخلی - جراحی، کودکان، روان پرستاری، سلامت جامعه و مدیریت) و مدیریت خدمات پرستاری با چهار گرایش (داخلی - جراحی، کودکان، روان پرستاری و سلامت جامعه) تصویب و به تدریج دانشگاه تربیت مدرس و دانشکده های پرستاری وابسته به دانشگاه

-های علوم پزشکی در استان های دیگر کشور از سال ۱۳۶۱ موفق به اخذ مجوز و پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته پرستاری گردیدند. در آخرین مصوبات (سال ۱۳۷۴) پرستاری کودکان به عنوان یک گرایش در دو برنامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته آموزش پرستاری و کارشناسی ارشد ناپیوسته مدیریت خدمات پرستاری بوده است.

تاریخچه و سیر تکاملی دوره در دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی رشت

از سال ۱۳۶۹ این دانشکده مبادرت به پذیرش دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته آموزش پرستاری با گرایش های داخلی-جراحی، کودکان، روانپرستاری و بهداشت جامعه نموده و تا کنون ۲۸ دوره دانشجو در این رشته پذیرفته شده اند. از سال ۱۳۸۷ بر اساس مجوزهای صادره از وزارت بهداشت رشته کارشناسی ارشد پرستاری مراقبت های ویژه تأسیس شده است. در مجموع، این دانشکده از مهر ۱۳۹۳ در چهار رشته پرستاری داخلی-جراحی، پرستاری کودکان، پرستاری سلامت جامعه و آموزش مامایی به تربیت دانشجو در مقطع کارشناسی ارشد مشغول می باشد.

جایگاه های شغلی دانش آموختگان

۱. بیمارستان ها، مراکز بهداشتی-درمانی و توان بخشی در حیطه های پرستاری کودکان (دولتی و خصوصی)
۲. درمانگاه های کودکان
۳. مراکز مراقبت های سربایی اطفال
۴. کانون های اصلاح و تربیت کودکان
۵. مدارس
۶. مراکز تحقیقات، شرکت های دانش بنیان و مراکز رشد
۷. پرورشگاه ها و شیرخوارگاه ها
۸. کلیه سازمان ها و ارگان های نیازمند به خدمات پرستاری کودکان

فلسفه (ارزشی ها و باورها)

در تدوین این برنامه، بر ارزش های زیر تأکید می شود:

- انسان به عنوان جانشین خدا دارای شان، کرامت، قداست، حرمت و منزلت والایی بوده و سلامت از حقوق اساسی اوست.
- انسان سالم، محور توسعه پایدار است.

- سلامت محوری و توجه به سه سطح پیشگیری الویت اول نظام سلامت است.
- مشارکت و تصمیم گیری های مربوط به سلامت کودک و خانواده حق آنان است.
- ارائه خدمات خانواده محور از اهداف اصلی پرستاری کودکان است.
- رعایت عدالت اجتماعی (برابری در بهره مندی از خدمات سلامت) در ارائه مراقبت های بهداشتی به مددجویان، بدون در نظر گرفتن اختلافات اقتصادی- اجتماعی، نژادی، مذهبی و جنسی ضروری است.
- تامین، حفظ و ارتقا سلامت کودک و خانواده هدف اساسی پرستاری کودکان است.
- اراده مراقبت به کودک بر اساس دیدگاه جامعه نگر و جامع نگر است.
- برنامه های آموزش پرستاری در این مقطع به منظور تربیت افراد در راستای رشد، خلاقیت، ابتکار، شایستگی، خودباوری و دانش پذیری است.
- آرمان این برنامه آموزشی تقویت روحیه یادگیری و خودآموزی است.
- رعایت اخلاق حرفه ای محور در ارائه خدمات پرستاری به کودک و خانواده ضروری است.

دور نما (چشم انداز)

در ده سال آینده، آموزش رشته پرستاری کودکان، متناسب با استانداردهای آموزشی جهان رشد خواهد کرد، نیازهای نظام سلامت به این نیروها تا حدود زیادی تامین خواهد شد و این رشته از لحاظ تولید دانش مرتبط و کیفیت خدمات در منطقه از کشورهای برتر خواهد بود.

رسالت (ماموریت)

رسالت این دوره، تربیت پرستارانی آگاه، متبحر، کارآمد، مسئولیت پذیر، حساس و پاسخگو است که با تلفیق و کاربرد علم پرستاری و سایر علوم مرتبط و عملکرد مبتنی بر شواهد در عرصه های مختلف جامعه از قبیل مراکز بهداشتی، درمانی و توانبخشی در حیطه پرستاری کودکان، مهارت های خود را در زمینه های مرتبط در اختیار جامعه قرار دهند.

پیامدهای مورد انتظار

دانش آموختگان این دوره قادر خواهند بود:

- مراقبت های پرستاری را مبتنی بر فرآیند پرستاری، بررسی و ارزیابی، تشخیص، برنامه ریزی، اجرا و ارزشیابی در عرصه های مرتبط ارائه دهند.
- وضعیت سلامت کودک و خانواده را در موقعیت های مختلف پایش و پیگیری نمایند.
- اقدامات لازم در راستای آموزش، حمایت و مشاوره را به کودک و خانواده ارائه نمایند.
- برای شناسایی و حل مسائل سلامت کودک و خانواده، توان تصمیم گیری خلاق و مناسب را داشته باشد.
- توانایی کار تیمی، در شرایط گوناگون در نظام سلامت را داشته باشد.
- از توانمندی های لازم در امور پژوهش های کاربردی برخوردار باشد.
- از فناوری ها و دانش روز مبتنی بر شواهد در جهت ارتقا کیفیت مراقبت های کودکان بهره برداری نمایند.
- یادگیرنده مادام العمر باشند.

نقش های دانش آموختگان در جامعه

- مراقبتی- حمایتی
- پیشگیری و مروج سلامت (بر اساس برنامه ها و دستورالعمل کشوری)
- آموزشی- مشاوره ای
- پژوهشی
- تشخیصی (پایش)
- مدیریتی و برنامه ریزی سلامت

وظایف حرفه ای دانش آموختگان به ترتیب هر نقش به شرح زیر است:

در نقش مراقبتی و حمایتی:

- برقراری ارتباط مناسب با مددجو، خانواده و اعضای تیم سلامت
- ارائه خدمات مراقبتی- حمایتی مبتنی بر شواهد در سطوح مختلف پیشگیری به کودک و خانواده
- بررسی نیازهای توانبخشی کودک و ارجاع به موقع بیمار به مراکز مربوطه

در نقش پیشگیری و مروج سلامت:

- پایش واکسیناسیون مددجویان و پیگیری تا حصول اطمینان
- همکاری در برنامه های غربالگری مرتبط با نظام سلامت

- پایش، رشد و تکامل کودک
- ترویج تغذیه با شیر مادر
- پایش تغذیه کودکان

در نقش آموزشی – مشاوره ای:

- آموزش مهارت فرزندپروری به خانواده
- آموزش و ارائه مشاوره صحیح و روز آمد به کودک، خانواده و جامعه در ارتباط با سلامت کودکان در سطوح مختلف پیشگیری
- مشارکت و همکاری در آموزش دانشجویان مقاطع پایین تر و کارکنان نظام سلامت در عرصه های ارائه خدمات سلامت
- مشارکت در تدوین دستورالعمل های آموزشی مرتبط با رشته با مسئولین سلامت
- مشارکت در تولید الگوها و بسته های آموزشی دانشجویان، همکاران و مددجویان

در نقش پژوهشی:

- شناسایی مشکلات موجود و مرتبط با سلامت کودک
- ارائه راه حل های کاربردی مناسب برای مشکلات سلامت کودکان به مسئولین سلامت
- مشارکت در انجام تحقیقات در زمینه های مرتبط و نشر نتایج آن
- مشارکت در تدوین الویت های پژوهشی و ارائه و اجرای طرح های بنیادی و کاربردی
- انتقال دانش و به کارگیری نتایج تحقیقات در جهت توسعه و ارتقای سطح کیفیت خدمات بهداشتی- درمانی و توانبخشی
- مشارکت در تولید دانش و فن آوری در زمینه کودک سالم و بیمار
- مشارکت در تولید و معرفی الگوهای رشد و تکامل
- مشارکت در تولید ابزارهای پژوهشی و شاخص های مربوط به سلامت کودکان

در نقش تشخیصی (پایش):

- ارزیابی کودکان و خانواده آن ها به منظور تشخیص نیاز مددجویان به خدمات پرستاری در بخش های کودکان و عرصه های مرتبط

در نقش مدیریتی و برنامه ریزی سلامت:

- مشارکت در سیاست گذاری های بخش سلامت در حیطه مرتبط
- همکاری در برنامه ریزی و اجرای برنامه های مرتبط با رشته در جامعه

انتظارات اخلاقی از فراگیران

انتظار می رود که فراگیران:

- منشور حقوقی بیماران را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مرتبط با حفاظت و ایمنی بیماران، کارکنان و محیط کار را دقیقاً رعایت نمایند.
- مقررات مربوط به Dress Code را رعایت نمایند.
- از منابع و تجهیزات که تحت هر شرایطی با آن کار می کنند، محافظت نمایند.
- به استادان، کارکنان، هم دوره ها و فراگیران دیگر احترام بگذارند و ایجاد جو صمیمی و احترام آمیز در محیط کار مشارکت نمایند.
- در نقد برنامه ها، ملاحظات اخلاقی اجتماعی و حرفه ای را رعایت نمایند.
- در انجام پژوهش های مربوط به رشته، نکات اخلاقی پژوهش در حیطه سنی کودکان را رعایت نمایند.

تعداد کل واحدهای درس

تعداد واحدهای درسی در این دوره ۳۲ واحد است که به شرح زیر می باشد:

واحد های اختصاصی: ۲۸ واحد

پایان نامه: ۴ واحد

جمع کل: ۳۲ واحد

جدول الف: دروس کمبود یا جبرانی برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری کودکان

پیش نیاز یا همزمان	تعداد ساعات درسی			تعداد واحد درسی			نام درس	کد درس
	جمع	عملی	نظری	عملی	نظری	جمع		
-	۲۶	۱۷	۹	۰/۵	۰/۵	۱	سیستم های اطلاع رسانی پزشکی	۰۶
-	۶۸	۳۴	۳۴	۱	۲	۳	آمار و روش تحقیق پیشرفته در پرستاری	۰۳
				۴			جمع	

جدول ب: دروس اختصاصی اجباری (core) برنامه آموزشی دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته رشته پرستاری کودکان

کد درس	نام درس	تعداد واحد درسی			تعداد ساعات درسی			پیش نیاز یا هم زمان
		جمع	نظری	کارآموزی	عملی	نظری	کارآموزی	
۰۳	مفاهیم پایه در پرستاری کودکان	۱	۱			۱۷	۱۷	-
۰۴	کاربرد فرایند پرستاری در مراقبتهای کودکان	۱	۱			۱۷	۱۷	-
۰۵	کارآموزی کاربرد فرایند پرستاری در مراقبتهای کودکان	۱		۱		۵۱	۵۱	۰۴
۰۶	تکامل و سلامت کودک و خانواده	۱/۵	۱/۵			۲۶	۲۶	۰۵-۰۴
۰۷	کارآموزی تکامل و سلامت کودک و خانواده	۰/۵	۰/۵		۰/۵	۲۶	۲۶	۰۶
۰۸	نظریه های پرستاری و کاربرد آن در پرستاری کودکان	۱	۱			۱۷	۱۷	-
۰۹	کارآموزی نظریه های پرستاری و کاربرد آن در پرستاری کودکان	۰/۵	۰/۵		۰/۵	۲۶	۲۶	۰۸
۱۰	آشنایی با روش های نوین آموزش به کودک و خانواده	۱/۵	۱		۰/۵	۱۷	۳۴	-
۱۱	اصول اخلاقی، قانونی و حرفه ای در پرستاری کودکان	۱/۵	۱		۰/۵	۱۷	۳۴	-
۱۲	هاروشناسی بالینی اختصاصی کودکان	۱	۱			۱۷	۱۷	-
۱۳	ضروری بر رویه های شایع کودکان	۱			۱	۳۴	۳۴	-
۱۴	اصول مدیریت و نظریه های رهبری در بخش های کودکان	۱	۱			۱۷	۱۷	۰۸
۱۵	کارآموزی اصول مدیریت و نظریه های رهبری در بخش های کودکان	۰/۵	۰/۵		۰/۵	۲۶	۲۶	۱۴
۱۶	اصول مراقبت های پرستاری از کودک و خانواده	۲	۲			۳۴	۳۴	۰۸-۰۳ ۱۳-۱۲
۱۷	کارآموزی اصول مراقبت های پرستاری از کودک و خانواده	۲		۲		۱۰۲	۱۰۲	۱۶
۱۸	اصول مراقبت های پیشرفته کودکان ۱	۲	۲			۳۴	۳۴	۱۷-۱۶
۱۹	کارآموزی اصول مراقبت های پیشرفته کودکان ۱	۲		۲		۱۰۲	۱۰۲	۱۸
۲۰	اصول مراقبت های پیشرفته کودکان ۲	۲	۲			۳۴	۳۴	۱۹-۱۸
۲۱	کارآموزی اصول مراقبت های پیشرفته کودکان ۲	۲		۲		۱۰۲	۱۰۲	۲۰

بیش نیاز با هم زمان	تعداد ساعات درسی				تعداد واحد درسی				نام درس	کد درس
	جمع	عملی	کارآموزی	نظری	عملی	کارآموزی	نظری	جمع		
۱۲-۰۵-۰۴	۱۷			۱۷			۱	۱	مراقبت از کودک و خانواده در فوریت ها و بحران ها	۲۲
۲۲	۷۷		۷۷			۱/۵		۱/۵	کارآموزی مراقبت از کودک و خانواده در فوریت ها و بحران ها	۲۳
-	۹	-		۹			۰/۵	۰/۵	طب مکمل و جایگزین	۲۴
								۴	پایان نامه	۲۵
								۳۲	جمع کل	

عناوین کارگاه‌های آموزشی پیشنهادی مورد نیاز دوره:

ترتیب کارگاه	نام کارگاه	میزان ساعت	اختیاری/اجباری
ترم اول	کارگاه اخلاقی در پژوهش	۸ ساعت	اجباری
	نرم افزارهای کاربردی مورد نیاز	۸ ساعت	اختیاری
	کارگاه مهارت های ارتباطی با کودک و خانواده (با تاکید بر هوش هیجانی، همدلی، تاب آوری)	۸ ساعت	اجباری
ترم دوم	کارگاه احیا کودکان	۸ ساعت	اجباری
	کارگاه بدافند غیر عامل	۸ ساعت	اختیاری
	کارگاه مهارت های زندگی	۸ ساعت	اختیاری
ترم سوم	کارگاه شاخص های حساس مراقبت پرستاری (ایمنی) کودک	۸ ساعت	اجباری
	کارگاه ارتقاء کیفیت خدمات و حاکمیت بالینی	۸ ساعت	اختیاری
	کارگاه روش های نوین آموزش بالینی	۸ ساعت	اختیاری
ترم چهارم	کارگاه خدمات مبتنی بر شواهد	۸ ساعت	اجباری
	کارگاه روش های نوین آموزش بالینی	۸ ساعت	اختیاری
	کارگاه کارآفرینی	۸ ساعت	اختیاری